

Brukerrådet 2024 – Q&A dag 2

Intro

Q: Blir det lagt ut opptak i etterkant?

A: Ja, det blir gjort opptak og vil legges ut kort tid etter arrangementet

Q: Finnes det en oversikt over hvem som kan bruke fellesløsningene? Offentlige virksomheter kan vel benytte alt, men uklart hva private virksomheter kan benytte.

A: Virksomheter som kan ta i bruk fellesløsningene er "Offentlige virksomhet og virksomheter som utfører oppgaver på vegne av, og som helt eller delvis er finansiert av, det offentlige. Dette omfatter blant annet alle sentrale og lokale statlige organer, herunder tilsyn, ombud og direktorater, alle fylkeskommuner, kommuner og kommunale etater, samt offentlig eide selskaper som bare leverer tjenester til det offentlige (egenregi). I tillegg omfattes private virksomheter som treffer vedtak etter forvaltningsloven, og private virksomheter som yter tjenester etter avtale med og på vegne av det offentlige, men da begrenset til den delen av virksomheten som omfattes av forvaltningsloven eller utføres på vegne av det offentlige." Les meir på Samarbeidsportalen: <https://samarbeid.digdir.no/>

Q: Får vi tilgang til sendingen fra begge dagene i ettertid slik at vi kan plukke ut "godbiter" og vise til kollegaer?

A: Ja, sendingen vil bli lagt ut slik at du kan sjå om igjen i den rekkefølga du ønskjer

Q: Er voiceover-stemmen på videoene fra Digdir som dere har vist her på Brukerrådet KI-generert?

A: Ja

Brukerreisen

Q: Spennende at dere ser på brukerreisen til skjenkebevilling. Er tanken at dette blir en nasjonal fellesløsning?

A: Digitaliseringsdirektoratet lager som hovedregel ikke fellestjenester på vegne av kommunene. Men når tjenester utvikles i Altinn Studio er det åpent for at kommuner kan gjenbruke tjenester som andre har utviklet. Vi ser og på hvordan gjenbruk og deling av tjenester på tvers av f.eks. kommuner kan gjøres på en bærekraftig måte. I første omgang nå sammen med KS Digital og DigiAgder som en POC knyttet til nettopp skjenkebevilling

Q: Når vil valg av mørk skjerm/nattmodus/mørkt tema bli standard valg i applikasjoner? Mye lyse flater er slitsomt for meg

A: Vi har nattmodus i backloggen vår, men tidspunkt er ikke fastsatt.

Q: Kan klienten til applikasjoner laget med Altinn Studio integreres i websider? Eller må den brukes som en selvstendig webapp?

A: Den er en selvstendig webapp, og kan ikke integreres direkte i nettsider ut av boksen, dessverre. [Hvis din virksomhet har behov for dette, ta gjerne kontakt med oss så vi kan diskutere behovene og se på mulighetene.](#)

Q: Hvordan sikrer man at ikke flere kommuner/etater jobber parallelt med å utvikle tilsvarende/like tjenester i Altinn Studio?

A: Vi kan ikke ta ansvar for en slik koordinering. Når man utvikler tjenester i Altinn Studio er hvilke tjenester det jobbes med synlig for andre etater, så man kan holde seg orientert selv.

Q: Jeg erfarer at utvikling av skjema i Altinn Studio er ganske komplisert. Når kan vi få en enklere skjemamodul, slik at "alle" kan lage?

A: Vi vil nok aldri komme dit at "alle" kan lage skjema i Altinn Studio, men vi jobber kontinuerlig med at stadig mer av funksjonaliteten skal være tilgjengelig uten av man må jobbe i kode. Ambisjonen er at det skal være enkelt å lage enkle skjema, men fortsatt fleksibilitet til at man kan få til det mer avanserte

Q: Hvor teknisk god må man være for å utvikle ting i Altin studio? Må man være utvikler kan man lære seg dette?

A: Dette spørsmålet er så bra at vi tar det i studio :-). Håpar du fikk med deg svaret i studio. Gje tilbakemelding om du treng meir info.

Q: Opplever ofte at apper/websider (også "responsive") ikke fungerer bra i "zoomed" modus på mobiler; et problem for de med lesebriller! Hva med Altinn 3?

A: Generelt lager Altinn Studio skjema som er responsive og egnet for ulike skjermstørrelser. Vi bygger på Designsystemet som utvikles av et team med god kompetanse på responsivt design. Så er det enkelte typer innhold som kan være komplisert å få til i responsivt design - for eksempel tabeller. Her oppfordrer vi tjenesteeiere til å vurdere andre løsninger så langt det er mulig for å gi bedre opplevelse for alle brukere.

Q: Kan man i Altinn studio lage virksomhetsinterne skjema med annen autentisering? Feks AzureAD?

A: Den største hindringen for å lage en slik tjeneste er det juridiske, ikke det tekniske. Felleskomponentene skal benyttes til myndighetsutøvelse, og interne forhold i virksomheten er ikke å regne som dette

Q: Er det brukere fra UH sektor, som har tatt kontakt med Altinn Studio eller tatt det i bruk?

A: Det er ingen i UH-sektoren (utenom uDir) som har kommet så langt at de har tatt i bruk Altinn Studio ennå. Ta gjerne kontakt om vi kan opprette dialog.

Q: Er løsninger fra KS digital definert som nasjonale tjenester? Evt, hva skal til for at er blir det?

A: Er løsninger fra KS digital definert som nasjonale tjenester? Evt, hva skal til for at er blir det? Les meir her: <https://www.digdir.no/felleslosninger/nasjonale-felleslosninger/750>

Q: Er videoen om Kim og Melissa tilgjengelig noe sted? Kunne tenkt meg og vist den i min kommune for å forklare mer hva vi jobber mot. Den var veldig fin!

A: Heile Brukerrådet blir lagt ut i etterkant, så der vil denne og alle andre videoar vere med

eFormidling

Q: Går det an å få dette innlegget om eFormidling som en egen link med kun denne presentasjonen (og ikke hele sendingen)?

A: Du finn meir ifor og presentasjon av eFormidling på Samarbeidsportalen:

<https://samarbeid.digdir.no/eformidling/dette-er-eformidling/46>

Q: Kan dere si noe om forskjellen på eFormidling og eDialog (som leveres av KS)? Vi bruker den både via KS Svarut, og som direkte tilgang via nettsidene.

A: eDialog er en tjeneste der innbyggere og virksomheter kan fylle inn et skjema og legger ved vedlegg som sendes sikkert til offentlige virksomheter. KS Fiks brukes som underliggende meldingsinfrastruktur. Tilsvarende skjemaløsninger kan bygges i Altinn Studio. Da er det eFormidling som benyttes som underliggende meldingsinfrastruktur. Søknad om skjenkebevilgning er eksempel på slik tjeneste bygd i Altinn Studio der meldingen blir sendt med eFormidling.

Når det gjelder det å sende meldinger fra Altinn Studio tjenester kan de også sendes direkte til KS FIKS om det er ønskelig. Vi har ikke laget direkte støtte for det per i dag, slik som vi har gjort for eFormidling, men det er bare et spørsmål om koding.

Q: Bruker SvarUT eFormidling?

A: eFormidling har integrasjon med KS FIKS Svar inn/Svar ut. Det betyr at meldinger kan sendes mellom statlige virksomheter og kommuner.

Q: Ref mitt forrige spørsmål om eDialog kontra eFormidling. Jeg tenkte mer på om det er noe eFormidling kan gi, som ikke eDialog kan.

A: Det eFormidling støtter sending direkte mellom fagsystemer. eFormidling støtter også sending til innbygger.

Q: Vi ser behov for sikker sending internt. Enkelte fagsystem snakker ikke sammen. Utvikles det en nasjonal løsning for dette? Eformidling for internt bruk?

A: Vi tar gjerne et møte for å høre mer om behovet og vurderer om noen av fellesløsningene kan dekke behovet

Q: Bruker SvarUT eFormidling?

A: SvarUt er ei av meldingstenestene som vert brukt av eFormidling, jf.

<https://docs.digdir.no/docs/eFormidling/Egenskaper/index.html>

Q: Benyttes eFormidling innenfor helsesektoren?

A: Ja, mange helseforetak har tatt i bruk eFormidling til meldingsutveksling med andre deler av forvaltningen, og for sending av meldinger til innbygger.

Arbeidsflate/Dialogporten

Q: Når dere har utviklet arbeidsflaten, dialog og innboks i Altinn, hvor mye vil dere si er bygd på Noark?

A: Arbeidsflate og Dialogporten er agnostisk mht standarder og formater på saksdokumentene knyttet til en gitt digital dialog. Dialogporten inneholder lenker og begrenset med metadata, og lenkene kan peke til hva som helst - f.eks. saksdokumenter som følger Noark-standard. Metadata i Noark vil kunne mappes mot de metadata som benyttes for å visualisere dialogene i arbeidsflaten.

Q: Enda et spørsmål fra meg om forskjeller. Hva er forskjellen på Min kommune (KS) og Dialogporten?

A: Dialogporten vil ikke selv tilby funksjonalitet for arkivering, og er ikke selv en tjenesteplattform - men en løsning som tjenesteplattformer kan integrere mot for å tilgjengeliggjøre digitale tjenester realisert på den plattformen på en enhetlig måte for å kunne bl.a. kunne ha en felles arbeidsflate (innboks) og legge til rette for sammenhengende tjenester. Selve dataene knyttet til en dialog ligger ikke i Dialogporten, men på den aktuelle tjenesteplattformen - der dataene oppstod. Det vil da være opp til den enkelte tjenesteplattformen hvilken funksjonalitet man ønsker å tilgjengeliggjøre for å behandle disse dataene, herunder arkivering.

Q: Kan dialogporten brukes til å sende inn dokumentasjon til de statlige? eller for de offentlige å sende/dele dokumenter med kundene?

A: Dialogporten er litt forenklet et metadatalager for digitale dialoger, og vil gjøre det mulig for tjenesteeiere som benytter en tjenesteplattform, som f.eks. Altinn Studio, til å tilgjengeliggjøre f.eks. innsendingstjenester - uavhengig av hvilken tjenesteplattform som er benyttet. Dette gjør at vi kan ha en felles arbeidsflate (innboks) som kan gi oversikt over meldinger og dialoger på en enhetlig måte, og gjøre det mulig å sende og motta informasjon med det offentlige. Dataene ligger i den aktuelle tjenesteplattformen, og blir ikke kopiert til Dialogporten.

Q: Vil Apotekdrift inngå i tilgang til bruk av "fellesløsningene", og vil det gi tilgang til helsedate og tjenester som e-resept/ reseptformidlingen?

A: Fellesløsningene er til for at en virksomhet i offentlig sektor skal være part i dialogen. Med mindre Apotekdrift er en virksomhet i offentlig sektor, er deres bruk avgrenset til de tjenestene, dialogene, meldingene mv. som offentlig sektor tilbyr.

Ta kontakt på servicedesk@digdir.no med hva dere ønsker å ta i bruk fellesløsningene til så blir dere raskt fulgt opp der.

Q: Er det mulig å knytte Dialogporten opp mot KS MinKommune?

A: Teknisk er det mulig, så lenge det er mulig å mappe metadata i meldinger/saker som ligger i KS MinKommune (li hovedsak lenker til data og handlinger) til "dialog"-modellen som benyttes i Dialogporten. Disse meldingene vil da bli gjort tilgjengelig i felles arbeidsflate og andre sluttbrukersystemer som benytter dialogportens API-er, sammen med digitale dialoger realisert på andre plattformer.

Q: Vil dialogporten erstatte siden, minkommune.no, som også samler opp dokumenter fra ulike tjenester.

A: Nei, men håpet er at disse kan bedre integreres for å gi innbyggeren bedre oversikt, og her er vi i dialog med KS om hvordan dette kan gjøres. Teknisk vil det være mulig at kommunikasjon fra

kommunen knyttes til dialoger i Dialogporten, slik at disse kan tilgjengeliggjøres i felles arbeidsflate (ny innboks) og andre sluttbrukersystemer som integreres med Dialogporten. Andre veien vil også være teknisk mulig, altså at min.kommune.no kan hente inn relevante dialoger fra Dialogportens API-er og tilgjengeliggjøre dem for sluttbrukeren i den flaten.

Vi har gående et samarbeid med teamet hos KS som jobber med Min kommune og skal sammen se på hvordan vår felles produkter kan utnyttes til bedre for brukerne.

Q: Vil Arbeidsflaten bli søkbar etter saksbehandler og/eller bruker, ikke bare sak?

A: Saksbehandler vil bli søkbart om det er nevnt i metadata. Bruker, dvs aktør, vil være søkbar eller i hvert fall mulig å filtrere på.

Q: Vil dialogen/meldingene enkelt kunne overføres til sak- og arkivsystemer for arkivering?

A: Dialogporten er litt forenklet et metadatalager for digitale dialoger, og vil gjøre det mulig for tjenesteeiere som benytter en tjenesteplattform, som f.eks. Altinn Studio, til å tilgjengeliggjøre f.eks. innsendingstjenester - uavhengig av hvilken tjenesteplattform som er benyttet. Dette gjør at vi kan ha en felles arbeidsflate (innboks) som kan gi oversikt over meldinger og dialoger på en enhetlig måte, og gjøre det mulig å sende og motta informasjon med det offentlige. Dataene ligger i den aktuelle tjenesteplattformen, og blir ikke kopiert til Dialogporten.

Datadeling

Q: Hadde vært fint om [dara.norge](http://dara.norge.no). hadde veileder med oversikt over standarder for deling av kommunale data. Samt oversikt over støtteapparat om nødvendig.

A: Vi ønsker et tettere samarbeid med KS og KS digital, og opplever at de også ønsker et tettere samarbeid med oss. Vi tar med oss innspillet inn i arbeidet med orden i eget hus og de andre veilederne våre for å se om vi kan støtte kommunene bedre.

Vi kjenner til at veilederne våre ikke treffer kommunalt sektors behov så godt i dag.

Generellt

Q: Brev fra SvarUT til DPI er ofte bare en link til SvarUT for å vise selve brevet, ofte med 2 x BankID. Mottaker skal vel alltid få selve brevet i DPI?

A: Brev fra SvarUT til DPI er ofte bare en link til SvarUT for å vise selve brevet, ofte med 2 x BankID. Mottaker skal vel alltid få selve brevet i DPI?" Svar: Det er opp til virksomhetene som bruker SvarUT å konfigurere om de skal sende brevet til postkassene, eller om de skal sende en lenke til brevet i SvarUT. Dersom en mottar lenke og heller ønsker brevet tilsendt bør en gi en tilbakemelding til avsendervirksomheten slik at disse kan revurdere egen praksis, eller eventuelt argumentere for valget om å sende lenke i stedet for brev.

Fokus bør uansett være på bruker, og hva som gir best brukeropplevelse

Q: Finnes det oppdaterte tall som sier noe om hvor mange mill. det offentlige bruker på porto for brev via vanlig postgang?

A: Vi har dessverre ikkje oppdaterte tall for dette. Vi har stort fokus på økt digitalisering, og der er overgang fra "vanlig" brevpost til bruk av digitale kanaler sentralt. Vi jobber også med en oversikt over gevinster og gevinstpotensial for alle våre fellesløsninger.

Q: Hvordan samarbeider KS digital og DigDir, egentlig? Det ser ut til at stadig flere like tjenester utvikles av begge. Hadde det ikke vært bedre med samarbeid?

A: Vi har flere samarbeidspunkter med KS og også KS digital. Kan nevne arbeidet med sjenkebevilling og samarbeid med forsendelse av meldinger til og fra kommune og stat til fastlege. På løsningsiden har vi tett dialog når det gjelder elnnsyn, og nevner at denne er laget i samarbeid med Oslo kommune, og vi samarbeider også om et felles budskap når det gjelder Altinn studio. For øvrig vil vi tipse om bolken vi hadde i går og samtalen mellom Digdir og KS digital, som etterhvert vil legges ut på Samarbeidsportalen. KS og flere kommuner deltar i Styringsrådet og det samme gjelder for alle våre produktråd. Og vi gjennomfører også nå en poc for bruk av Altinn Studio med KS digital og DigiAgder.

Q: Hva med de "gamle" i samfunnet som ikke er så digitale? Mange nye digitale løsninger er ikke utviklet med "fallback" for de som ikke kan benytte digital versjon

A: Det er eit viktig poeng at mange eldre i samfunnet ikkje har same tilgang eller kompetanse til å bruke digitale løysingar. Når nye digitale tenester blir utvikla utan omsyn til dei som ikkje er like digitale, kan det skape store utfordringar for denne gruppa og det kan stå i vegen for at enkeltpersonar kan ivareta sine demokratiske rettar og plikter. Det er derfor viktig å sikre at det alltid finst eit alternativ for dei som treng hjelp eller føretrekk ikkje-digitale løysingar, som fysiske skjema eller moglegheita til å ringe inn.

Q: Hvordan er kjønnsbalansen når det gjelder "gjester" i brukerrådet. Det virker som det er mye menn som jobber med digitalisering i det offentlige.

A: Takk for et viktig innspill. Vi har forsøkt å holde på kjønnsbalansen når vi har planlagt Brukerrådet, men vi ser at vi kan ha et enda større fokus på dette. I går var 12 av 39 på skjermen kvinner, og i dag var 8 av 20 kvinner.